

मन्त्रिपरिषदः निर्णयः:-
पुलिसविभागे आरक्षकाणां
नियुक्तौ महिलानां कृते ३०
प्रतिशतं आरक्षणम्,
औद्योगिकनिवेशनीतौ
संशोधनम्

**नागालैण्ड-प्रदेशस्य नागा-
विरासत-ग्रामे (हेरिटेज
विलेज) 'किसामा' इत्यत्र
हॉर्नबिल-महोत्सवस्य
शुभारम्भः**

एकदृष्ट्या हिमसंस्कृतवार्ता:

- राष्ट्रीयवार्ता:-** संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य खाद्यसुरक्षा-गुणवत्ता-मानकनिर्धारणसंस्थया स्थूलान्नां विषये भारतस्य मानकानां प्रशंसा कृता
- राष्ट्रपतिः** द्रौपदी मुर्मू पुणेनगरस्य सशस्त्रसेनाचिकित्सालयस्य प्लैटिनमजयन्ती इत्यस्मिन् कार्यक्रमे सशस्त्रसेनाचिकित्सालयं राष्ट्रपतिचिह्नरूपेण राष्ट्रपतिध्वजं प्रयच्छत्।
- भारतस्य विनिर्माणक्षेत्रस्य नवम्बरमासे अपि उत्तमं प्रदर्शनं वर्तते
- सर्वकारेण गोधूमः, धान्यं, गोधूमपिष्टं, मैदा, भग्नतण्डुलम् इत्यादीनां खाद्यपदार्थानां निर्यातं पञ्चदेशेषु अनुमतम्
- प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी दुबईनगरे COP-28 इत्यस्य उच्चस्तरीयसभां सम्बोधितवान्
- नागालैण्ड-प्रदेशस्य नागा-विरासत-ग्रामे (हेरिटेज विलेज) 'किसामा' इत्यत्र हॉर्नबिल-महोत्सवस्य शुभारम्भः
- हिमाचलवार्ता:-** मन्त्रिपरिषदः निर्णयः:- पुलिसविभागे आरक्षकाणां नियुक्तौ महिलानां कृते ३० प्रतिशतं आरक्षणम्, औद्योगिकनिवेशनीतौ संशोधनम्
- सीमाक्षेत्रेषु ३२ ग्रामेषु विद्युत् आधारभूतसंरचना सुदृढा भविष्यति
- आरक्षकस्य १२२६ पदानि पूरयितुं अनुमोदनं दत्तम्।
- केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य वेदव्यासपरिसरे बलाहरे समायोज्यते एकषष्ठितमी राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा।
- १४० कोटिरूप्यकाणां व्ययेन १६ उद्योगाः स्थापिताः भविष्यन्ति, १२०० जनाः प्राप्स्यन्ति जीविकाप्राप्त्यस्य एकलवातायन-अनुमोदन-निरीक्षण-प्राधिकरण-उपसमित्या एतेषां परियोजनानां स्थापनायाः अनुमोदनं कृतम् अस्ति।
- चलचित्रवार्ता:-** 'डंकी' इत्यस्य विज्ञापनपुटकम् अतीव शीघ्रमेव आगच्छति

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी दुबईनगरे COP-28 इत्यस्य उच्चस्तरीयसभां सम्बोधितवान्

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी दुबईनगरे COP-28 इत्यस्य उच्चस्तरीयसभां सम्बोधितवान्। सः भारतस्य १४० कोटिजनानाम् कृते विश्वनेतृभ्यः अभिवादनं कृतवान्। तेनोक्तं यत् भारतं जलवायुन्यायः, जलवायुविक्रमं, हरितक्रान्तिम् इत्यादीनां महत्त्वपूर्णविषयाणां समर्थनं निरन्तरं कुर्वन् अस्ति। सामूहिकप्रयत्नेषु बलं दत्त्वा प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् मानवतायाः हिताय अस्मिन् विषये सर्वेषां हितं सार्वत्रिकं सहभागिता च सुनिश्चितं करणीयम्। श्री मोदी भारतस्य विकासप्रतिरूपस्य, अर्थव्यवस्थायाः पारिस्थितिकीतन्त्रस्य च सन्तुलनस्य उल्लेखं कृतवान्। सः अवदत् यत् भारते विश्वस्य १७ प्रतिशतं जनसंख्या वर्तते किन्तु वैश्विककार्बन उत्सर्जने तस्य भागः चतुर्प्रतिशतात् न्यूनः एव अस्ति। सः अवदत् यत् भारतं स्वस्य राष्ट्रिय-निर्धारित-योगदान-एडीसी लक्ष्यं प्राप्तुं गच्छति। एतत् ११ वर्षपूर्वं उत्सर्जननिवृत्तेः लक्ष्यं, अखनिज-इन्धनस्य लक्ष्यं च नववर्षपूर्वं प्राप्स्यति। **क्रमशः ३ पृष्ठे**

संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य खाद्यसुरक्षा-गुणवत्ता-मानकनिर्धारणसंस्थया स्थूलान्नां विषये भारतस्य मानकानां प्रशंसा कृता

हिमसंस्कृतवार्ताः।

संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य अन्तर्राष्ट्रीय-खाद्यसुरक्षा-गुणवत्ता-मानकनिर्धारणसंस्था नेकोडेक्स एलिमेण्टेरियस-आयोग-सीएसी इत्यनेन स्थूलान्नां विषये भारतस्य मानकानां प्रशंसा कृता। इटलीदेशस्य राजधानी रोमनगरे आयोजितस्य ४६ तमे सत्रे कोडेक्स एलिमेण्टेरियस आयोगेन स्थूलान्नां वैश्विकमानकानां विकासाय भारतस्य प्रस्तावः स्वीकृतः। सीएसीद्वारा प्रस्तावस्य स्वीकृतेः अनन्तरं परियोजना प्रपत्राणां प्रस्तुतीकरणस्य, प्रस्तावितानां मानकानां विकासस्य च कार्यम् अधुना भारतेन आरब्धं भविष्यति। एतेन ८ गुणवत्तामापदण्डाः निर्दिश्य १५ प्रकारस्य स्थूलधान्यानां कृते व्यापकः समूहमानकः निर्मितः, यस्य प्रशंसा अन्तर्राष्ट्रीयसमागमे अभवत् सम्प्रति संहितायां ज्वारस्य, बाजरा इत्यस्य च मानकानि सन्ति। भारतेन रोमनगरे एफएओ मुख्यालये खाद्यकृषिसङ्गठनस्य (एफएओ) सत्रे स्थूलान्नां

वैश्विकमानकानां विकासाय, विशेषतः फिंगरबाजरा, बार्नियार्ड बाजरा, कोदो बाजरा, प्रोसो बाजरा, लिटिल बाजरा च कृते प्रस्तावः प्रस्तावितः आसीत्। सर्वसम्मत्या समर्थनं कृतम्। केन्द्रीय-स्वास्थ्य-परिवारकल्याणमन्त्री डॉ. मनसुख मण्डविया भारतीय-प्रतिनिधिमण्डलाय अस्मिन् महत्त्वपूर्णं अवसरं अभिनन्दनं कृतवान्, २०२३ वर्षे अन्तर्राष्ट्रीय-स्थूल-अन्नानां वर्षत्वेन आचर्यते। सः अवदत् यत् स्थूलधान्यं सामान्यजनस्य चयनं कर्तुं भारतस्य महती भूमिका अस्ति। भारतस्य प्रस्तावेन सम्पूर्णे विश्वे स्थूलान्नां विषये तस्य लाभाः च प्रकाशयितुं मापदण्डः निर्धारितः भविष्यति।

भारतस्य विनिर्माणक्षेत्रस्य नवम्बरमासे अपि उत्तमं प्रदर्शनं वर्तते

अस्मिन् वर्षे नवम्बरमासे भारतस्य विनिर्माणक्षेत्रस्य न्यूनमूल्यदबावस्य, कठोरपगैः उत्तमं प्रदर्शनं निरन्तरं कृतम्। मासिकसर्वेक्षणानुसारं विनिर्माणक्षेत्रस्य ठोसप्रदर्शनं आगामिवर्षे अपि निरन्तरं भवितुं शक्यते। एस. एण्ड पी. ग्लोबल इण्डिया मैनुफैक्चरिंग क्रयण प्रबन्धकसूचकाङ्कः-पीएमआई अक्टूबरमासे ५५ बिन्दु पञ्चतः नवम्बरमासे ५६ बिन्दुपर्यन्तं वर्धितः। एस एण्ड पी ग्लोबल मार्केट इन्टेलिजेन्स इत्यस्य आर्थिकसहकारिणीनिदेशिका पोलियाना डी लीमा इत्यस्याः कथनमस्ति यत्, कम्पनीनां क्षमता आन्तरिकरूपेण विदेशेषु च नूतनव्यापारं सुरक्षितं क्षेत्रस्य सफलतायाः केन्द्रं कृतवती। सः अवदत् यत् यथा यथा अस्य प्रदेशस्य श्रमविपण्याः कृते नूतनानाम् आदेशानां वृद्धेः प्रवृत्तिः निरन्तरं भवति तथा तथा नूतनानां कर्मचारिणां नियुक्तिः अपि वर्धिता। एस एण्ड पी ग्लोबल प्रायः ४०० निर्मातृणां प्यानलस्य क्रयप्रबन्धकानां कृते प्रेषितप्रश्नानां प्रतिक्रियाणां आधारेण सर्वेक्षणं करोति।

सर्वकारेण गोधूमः, धान्यं, गोधूमपिष्टं, मैदा, भग्नतण्डुलम् इत्यादीनां खाद्यपदार्थानां निर्यातं पञ्चदेशेषु अनुमतम्।

हिमसंस्कृतवार्ताः:- नरेश मलोटिया

गोधूमः, धान्यं, गोधूमपिष्टं, मैदा, भग्नतण्डुलम् इत्यादीनां खाद्यपदार्थानाम् निर्यातस्य अनुमतिः सर्वकारेण प्रदत्ता। विदेशव्यापार-महानिदेशालयेन कालमेव प्रस्तुतिकृता अधिसूचनानुसारं भूटान, माली, सेनेगल, गाम्बिया, इन्डोनेशियादेशेभ्यः एतेषां खाद्यपदार्थानाम् निर्यातस्य अनुमतिः प्रदत्ता अस्ति। भूटानस्य कृते सूचिताः परिमाणाः चतुर्दशसहस्राणि एकशतचतुरशीतिमेट्रिकटनं गोधूमस्य, पञ्चसहस्रं त्रिशतं षड्विंशतिमेट्रिकटनं पिष्टं, पञ्चदशसहस्रं द्विशतं षड्विंशतिमेट्रिकटनं परिष्कृतपिष्टं, अष्टचत्वारिंशत्सहस्राणि अष्टशतचतुः मेट्रिकटनम् भग्नतण्डुलानां च सन्ति। एवमेव सेनेगलदेशं प्रति पञ्चलक्षं मेट्रिकटनं भग्नतण्डुलानां निर्यातं भविष्यति, इन्डोनेशियादेशं च द्वौ लक्षौ मेट्रिकटनं भग्नतण्डुलानां निर्यातं भविष्यति। एतत् निर्यातं राष्ट्रियसहकारीनिर्यातलिमिटेडस्य अनुमतिं प्राप्य भविष्यति।

सुभाषितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

सत्यस्य वचनं श्रेयः सत्यादपि हितं वदेत्।
यद्भूतहितमत्यन्तं एतत् सत्यं मतं मम।।

भावार्थ- यद्यपि सत्यं वचनं बोलना श्रेयस्करं है तथापि उस सत्य को ही बोलना चाहिए जिससे सर्वजन का कल्याण हो। मेरे विचार से तो जो बात सभी का कल्याण करती है वही सत्य है।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.

पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

इस कार्य को भविष्य में निरन्तर
बनाए रखने के लिए आप सभी के
सहयोग की आवश्यकता है

वार्षिकसदस्ता- ३०१ ₹
पञ्चवार्षिकी सदस्यता- ११००₹
संरक्षकसदस्यता- ५१००₹
विज्ञापनसहयोगः(मासिक)-५००₹

आर्थिक सहयोग हेतु हमारा
यू.पी.ई कोड स्कैन करें

मन्त्रिपरिषदः निर्णयः- पुलिसविभागे आरक्षकाणां नियुक्तौ महिलानां कृते ३० प्रतिशतं आरक्षणम्, औद्योगिकनिवेशनीतौ संशोधनम्

किन्नौर-मण्डलस्य सीमान्तक्षेत्रेषु विद्युत्- अन्तर्गत- संरचना- विकासाय, सुदृढीकरणाय च ६.४९ कोटि- रूप्यकाणां विस्तृत-योजना-प्रतिवेदनस्य अनुमोदनं कृतम्।

-एतानि पदानि पूर्यितुम् अनुमोदनम्

सभायां कृषिविभागे कृषिविकासपदाधिकारिणां ४० पदानि, गृहरक्षके, नागरिकरक्षाविभागे आरक्षकप्रशिक्षकाणां १० पदानि पूर्यितुं अपि अनुमोदनं दत्तम्। शिमलायाः एतदतिरिक्तं चमियानायां, अटल- इन्स्टिट्यूट- ऑफ- मेडिकल- सुपर- स्पेशलिटी- इत्यस्य नेफ्रोलॉजी विभागे सहायकाचार्यस्य २ पदे, इन्दिरागान्धी- आयुर्विज्ञान- चिकित्सा- महाविद्यालये अस्थिरोग विभागे सहायकाचार्यस्य एकं पदम् तथा लालबहादुरशास्त्री- राजकीय- चिकित्सा- महाविद्यालयस्य ईएनटी-विभागे सहायकाचार्यस्य एकं पदं पूर्यितुम् अपि निर्णयः अभवत्।

-४० नूतनानि कल्याणकेन्द्राणि उद्घाटितानि भविष्यन्ति

राज्यस्य जनानां सुविधायै नगरीयक्षेत्रेषु प्राथमिकस्वास्थ्यसेवाव्यवस्थां सुदृढं कर्तुं राज्ये ४० नवीननगर- स्वास्थ्यकल्याणकेन्द्राणाम् उद्घाटनं मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदितम्। काङ्गडामण्डलस्य देहरा- उपमण्डलस्य वनखण्ड्यां, वन्यपशु- उद्यानस्य सुरक्षाभीतिः जलसंग्रहणं सेवामार्गं च हिमाचलप्रदेश- जन्तुशाला- संरक्षणप्रजननसङ्घस्य माध्यमेन परियोजनायाः कार्यान्वयनार्थं अनुमोदनं दत्तम्।

-औद्योगिकनिवेशनीतौ भविष्यति संशोधितम्

मन्त्रिमण्डलेन हिमाचलप्रदेशस्य औद्योगिक- निवेशनीतिः- २०१९ इत्यत्र संशोधनं कृत्वा तत्सम्बद्धेषु नियमेषु संशोधनं कर्तुं अनुमोदनं कृतम्। एतेन उदारप्रोत्साहनं प्रोत्साहयिष्यते। अधुना विद्युत् परियोजना केवलं ४० वर्षस्य अनुबन्धे एव दीयते (जनानां सुविधां प्रदातुं हमीरपुरे हिमाचलप्रदेश- राज्यविद्युत् बोर्डनिगमलिमिटेडस्य क्षेत्रस्य निर्माणाय मुख्य- अभियंता (सञ्चालनं) कार्यालयस्य स्थापनायै च अनुमोदनं दत्तं हमीरपुरे अनुदानस्य उपयोगप्रमाणपत्राणि सर्वकाराय प्रेषयितुं समयसीमा निर्धारयितुं मन्त्रिमण्डलेन अपि अनुमोदनं कृतम्।

लोकसभानिर्वाचनात् पूर्वं द्वौ नूतनौ मन्त्रिणौ भविष्यतः, गोमा-धर्माणी इत्यनयोः पुष्टिः, द्वयोः उपरि संशयः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

मन्त्रिमण्डलविस्तारस्य सम्भावनासु अधुना राजनैतिकसमूहेषु चर्चा तेषां विधायकानाम् विषये वर्तते ये गत एकवर्षात् मन्त्रिपदं प्राप्तुं पङ्क्तौ सन्ति। राज्ये मन्त्रिमण्डलविस्तारस्य पटकथा लोकसभानिर्वाचनस्य आधारेण निर्मितं भवति। सम्प्रति राज्यमन्त्रिमण्डले त्रीणि पदानि रिक्तानि सन्ति, परन्तु एतेषु पदद्वयं एव पूर्यितुं शक्यते। एतयोः पदयोः चयनं काङ्गडा- हमीरपुर- संसदीयक्षेत्रयोः अन्तर्गतं भविष्यति। एतेषु बृहत्दायित्वे पृष्ठे सति काङ्गडाजनपदं मन्त्रिपदं प्राप्तुं निश्चितः, अपरं मुखं हमीरपुरसंसदीयनिर्वाचनक्षेत्रस्य भविष्यति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः दलस्य प्रदेशाध्यक्षा प्रतिभासिंह च राज्यसर्वकारस्य एकवर्षस्य समाप्तेः, लोकसभानिर्वाचनस्य सज्जतायाः, मन्त्रिमण्डलस्य विस्तारस्य च विषये दिल्लीनगरे दलस्य शीर्षनेतृत्वेन सह महतीं चर्चां कृतवन्तौ। यदि वयं केवलं मन्त्रिमण्डलविस्तारे एतां चर्चां योजयामः तर्हि अधुना यावत् द्वयोः पुष्टिः स्वच्छाः इव दृश्यन्ते। दलस्य शीर्षनेतृत्वस्य चयनेन काङ्गडातः यादविन्द्रगोमा राज्यमन्त्रिमण्डले स्थानं सुरक्षितं शक्नोति। काङ्गदालस्य राष्ट्रीयध्यक्षः मल्लिकार्जुनखडङ्गो इत्यनेन आरम्भादेव अनुसूचितजातिवर्गस्य विधायकानां कृते मन्त्रिमण्डले न्यूनातिन्यूनं त्रीणि पदानि दातुं चर्चा कृता। एतेषु सोलनतः कर्नलः धनीरामशाण्डिलः पूर्वमेव मन्त्रिमण्डले अस्ति तथा च यदि यादविन्द्रगोमा अपि अवसरं प्राप्नोति तर्हि सः आरक्षितवर्गात् द्वितीयः मन्त्री भविष्यति। राज्यसर्वकारस्य एषः प्रयासः लोकसभानिर्वाचनात् पूर्वमेव काङ्गडाजनपदस्य वातावरणं काङ्गदालस्य अनुकूलं कर्तुं शक्नोति। अपरमुखस्य विषये घुमारवीं क्षेत्रस्य विधायकः राजेशधर्माणी मन्त्रिपदस्य पंक्तौ सुजानपुरस्य विधायकराजेन्द्रराणा इत्यस्मात् बहु अग्रे गतः। एतेन सह मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः प्रियः राजेशधर्माणी राज्यमन्त्रिमण्डले सम्मेलनस्य सम्भावनाः अधिकाः सन्ति। यदि राज्यसर्वकारः केवलं द्वौ पदौ पूर्यितुं निर्णयं करोति तर्हि धर्मशालातः विधायकः सुधीरशर्मा सम्प्रति पङ्क्तौ न दृश्यते।

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य मन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठी शुक्रवासरे मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः अध्यक्षतायां शिमलायां राज्यसचिवालये अभवत्। सभायां बहवः बृहत् निर्णयाः कृताः। मन्त्रिमण्डलस्य सत्रे अधुना पुलिसविभागे आरक्षकाणां नियुक्तौ महिलाभ्यः ३० प्रतिशतं आरक्षणं दातुं निर्णयः कृतः। आरक्षकस्य १२२६ पदानि पूर्यितुं संशोधितं अनुमोदनं दत्तम्। पूर्वं पुलिसारक्षकनियुक्तौ महिलानां कृते २५ प्रतिशतं आरक्षणं आसीत्।

-मुख्यमन्त्री सुखाश्रययोजनायां अधिकानि प्रावधानानि योजितानि भविष्यन्ति

समाजस्य अनाथानां वंचितवर्गाणां च लाभाय मुख्यमन्त्री सुखाश्रययोजनायां केचन अधिकानि प्रावधानानि योजयितुं मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदनं कृतम्। नूतनप्रावधानानाम् अन्तर्गतं राज्ये प्रत्येकं अनाथः २७ वर्षपर्यन्तं प्रतिमासं ४००० रूप्यकाणां कोषधनं प्राप्तुं योग्यः भविष्यति। एतदतिरिक्तं ये अनाथाः बालकाः योजनायाः आरम्भानन्तरं बालसंरक्षणसंस्थाः त्यक्त्वा योजनायाः आरम्भानन्तरं विवाहं कृतवन्तः तेभ्यः अपि द्विलक्षरूप्यकाणां विवाहानुदानस्य निर्णयः कृतः। एषा राशिः एकवारमेव देयः भविष्यति।

-सीमाक्षेत्रेषु ३२ ग्रामेषु विद्युत् आधारभूतसंरचना सुदृढा भविष्यति

सत्रे पूहतः काजापर्यन्तं सीमाक्षेत्रेषु विश्वसनीयं गुणवत्तापूर्णं च विद्युत्प्रदानार्थं ४८६.४७ कोटिरूप्यकाणां विस्तृतपरियोजनाप्रतिवेदनस्य अनुमोदनं कृतम्। लाहौल-स्पीति-जनपदस्य स्पीति- खण्डस्य ३२ ग्रामेषु तथा राज्यस्य

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य वेदव्यासपरिसरे बलाहरे समायोज्यते एकषष्ठितमी राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीय प्रतिनिधिः (डॉ.सत्यदेवः) केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य वेदव्यासपरिसरे बलाहरे काङ्गडाजनपदे 01.12.2023 तः 02.12.2023 यावत् एकषष्ठितमी राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धा समायोज्यते। सन्दर्भेऽस्मिन् अस्य आयोजनस्य परिसरीयेण संयोजकेन डॉ. सत्यदेववर्येण बोधितं यत् विश्वविद्यालयेन प्रतिवर्षं शास्त्रसंरक्षणाय छात्रान् शास्त्राध्ययने अभिमुखीकर्तुम् इयं प्रतियोगिता अखिलभारतीये स्तरे समायोज्यते। अस्मिन् वर्षे हिमाचलप्रदेशस्य विविधानां संस्थानां संस्कृतमहाविद्यालयः सुन्दरनगम्, डोहगी, स्वारघाटः, नाहनः, जाङ्गला, परौरः, वेदव्यासपरिसरः बलाहरश्चेत्यादीनां षट्पञ्चाशत् (56) प्रतिभागिभिः प्रतिभागः क्रियते। राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धासु विजयिनां प्रतिभागिनां चयनं फरवरीमासे 2024 तमे अखिलभारतीयशास्त्रीयायै स्पर्धायै भविष्यति। राज्यस्तरीयशास्त्रीयस्पर्धासु आहत्य द्वात्रिंशत्सु विषयेषु स्पर्धाः अस्मिन् वर्षे जायन्ते। यासु अस्मिन् वर्षे परिसरे चतुर्विंश-स्पर्धासु हिमाचलराज्यस्य प्रतिभागिनः प्रतिभागं करिष्यन्ति। आसां प्रतिस्पर्धानामुद्घाटनम्- 1.12.2023 तमे प्रातः सार्धनववादने (9.30) परिसरस्य भरतमण्डपे अभूत्।

यस्मिन् मुख्यातिथिरूपेण मध्यप्रदेशस्य भोपालस्थितस्य केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य, भोपालपरिसरस्य निदेशकाः प्रो. रमाकान्तपाण्डेयवर्याः, विशिष्टातिथिरूपेण देवप्रयागस्थितस्य केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य श्रीरघुनाथकीर्तिपरिसरस्य निदेशकाः प्रो. पी. वी. बी. सुब्रह्मण्यम् वर्याः एवञ्च सारस्वतातिथिरूपेण चम्बास्थितस्य राजकीयसंस्कृतमहाविद्यालयस्य आचार्याः डॉ. जयकृष्णशर्मवर्याश्च समुपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता केन्द्रीय- संस्कृतविश्वविद्यालयस्य वेदव्यासपरिसरस्य निदेशकमहोदयाः प्रो. सत्यमकुमारिवर्याः अकुर्वन्।

एड्स-दिने शिक्षणसंस्थानेषु छात्राः जागरणसभां कृतवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ता- बिलासपुरम्।

श्रीरामानुजसंस्कृतमहाविद्यालयस्य पंजगाई इत्यस्य छात्राः प्राध्यापकाः च एच.आई.वी. एड्सदिवसे जनजागरणाय महाविद्यालयस्य परिसरात् उद्घोषान् उद्धृत्य, पंजगाई-विपणीं भूत्वा, सामुदायिक-चिकित्सालयपर्यन्तं ततः पञ्जगाईग्रामं भूत्वा नातडाचौक-स्थले छात्राः भाषणद्वारा जनान् बोधितवन्तः। अस्मिन्नवसरे प्राचार्यः श्यामलालशर्माः, आचार्यः प्रेमलालः, अनिलकुमारः, विक्रान्त शर्मा, मीना देवी च उपस्थिता आसन्। अन्ततः महाविद्यालयस्य परिसरे राधाकृष्णमन्दिरे पथसभा स्थगिता।

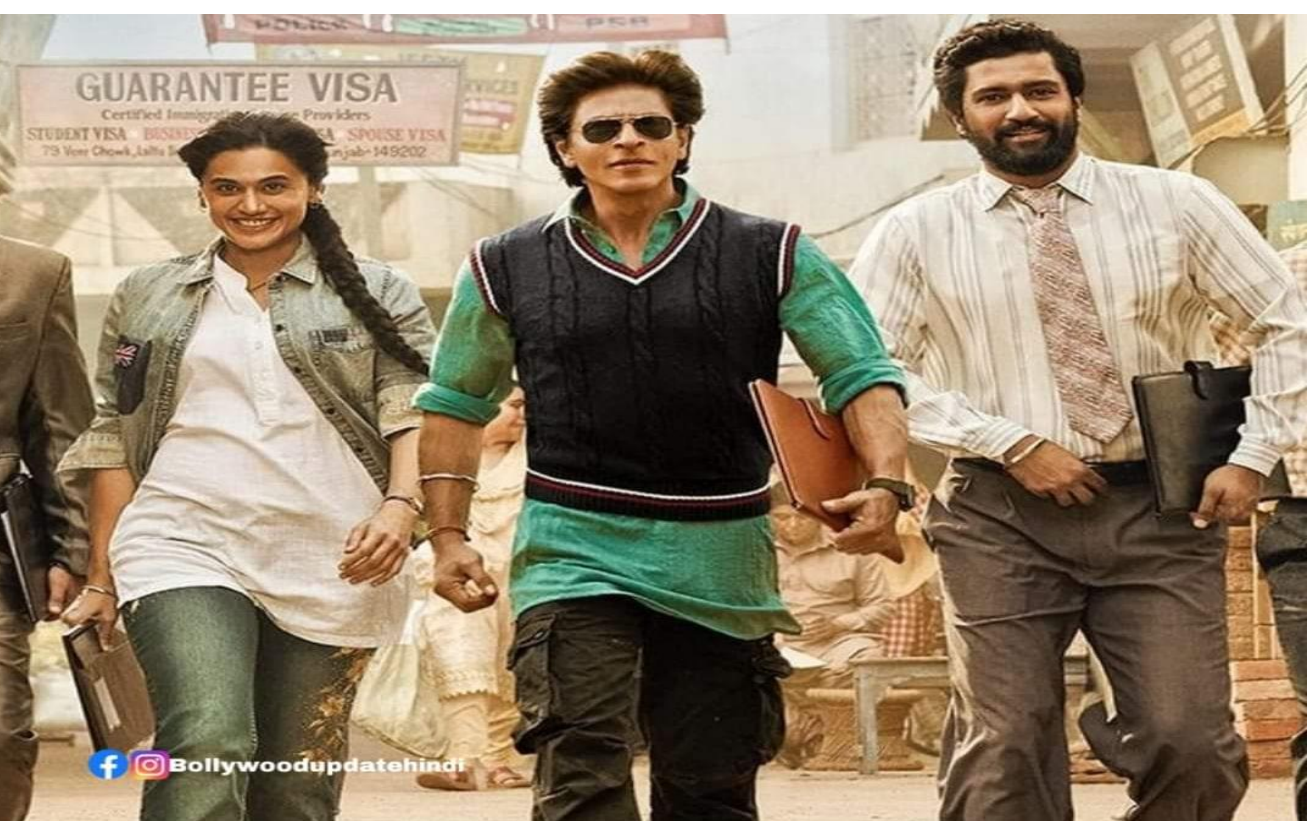
दुबईनगरे COP-28 इत्यस्य उच्चस्तरीयसभायां प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

अस्य महत्वाकांक्षिणः लक्ष्याणि २०३० तमवर्षपर्यन्तं उत्सर्जनस्य ३० प्रतिशतं न्यूनीकरणं, २०७० तमे वर्षे अखनिज-इन्धनस्य भागं ५० प्रतिशतं यावत् वर्धयितुं शुद्धशून्य-उत्सर्जनं प्राप्तुं च अन्तर्भवति। प्रधानमन्त्रिणा हरितऋणपरिकल्पना प्रस्ताविता। अस्मिन् व्यावसायिकपरिकल्पनाभ्यः विहाय सामान्यजनेभ्यः कार्बनक्रेडिट् दातुं प्रस्तावितम् अस्ति। एतेन कार्बन उत्सर्जनसम्बद्धविषयेषु सामान्यजनस्य सहभागिता वर्धते। सः विश्वनेतृभ्यः व्यक्तिगतहितात् परं गन्तुं आह्वानं कृतवान्। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् अस्य कृते जलवायु, वित्त, प्रौद्योगिक्याः इत्यादीनां विषये सन्तुलितनीतिः स्वीकर्तव्या। ततः पूर्वं जलवायुपरिवर्तनसम्मेलनस्य स्थले यूएई-राष्ट्रपतिः शेख-मोहम्मद-बिन् जायद-अल-नहयान्, संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य महासचिवः एण्टोनियो गुटेरेस च प्रधानमन्त्रिणः स्वागतं कृतवन्तौ। प्रधानमन्त्री सम्मेलने अनेकेषां विश्वनेतृभिः सह अपि वार्तालापं कृतवान्। एतेषु श्रीलङ्कादेशस्य राष्ट्रपतिः रणिलविक्रेमेसिन्धे, बहरीनस्य राजा हमद बिन् ईसा अल खलीफा, नीदरलैण्डदेशस्य प्रधानमन्त्री मार्क रुट्टे, संयुक्त-अरब अमीरातस्य प्रधानमन्त्री शेख मोहम्मद बिन रशीद अल मक्तूमः, उज्बेकिस्तानस्य राष्ट्रपतिः शवकत मिर्जियोयेवः, ताजिकिस्तानस्य राष्ट्रपतिः इमोमाली रहमोनः, जॉर्डनदेशस्य शाह अब्दुल्ला च सन्ति। गुरुवासरत् समारम्भस्य COP-28 सम्मेलनस्य 12 दिसम्बर दिनांके समापनं भविष्यति।

चलचित्रवार्ता:

'डंकी' इत्यस्य विज्ञापनपुटकम् अतीव शीघ्रमेव आगच्छति

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, मुम्बई।

बॉलीवुड- किंग खानः अर्थात् शाहरुखखानस्य 'डंकी' इति चलचित्रम् अद्यकाले वार्तायां वर्तते। प्रशंसकाः अस्य चलचित्रस्य विषये अतीव जिज्ञासवः सन्ति। अधुना एव चलचित्रस्य विज्ञापन छायाचित्रं प्रदर्शितं जातम्, तत्सहितं गीतम् अपि प्रदर्शितं जातम्, यत् जनानां कृते अतीव रोचते। अधुना प्रशंसकाः चलचित्रस्य विज्ञापनपुटकं प्रतीक्षन्ते। दिसम्बरमासस्य प्रथमसप्ताहे अस्य चलचित्रस्य विज्ञापनपुटकं प्रदर्शितं भविष्यति इति कथ्यते स्म। अधुना च वार्ता आगच्छति यत् डंकी इत्यस्य विज्ञापनपुटकं दिसम्बरमासस्य ७ दिनाङ्के प्रदर्शितं भविष्यति। ७ दिसम्बर दिनाङ्के तस्य पुष्टिः इति मन्यते। परन्तु अधुना यावत् डंकी-निर्मातृभ्यः अस्मिन् विषये आधिकारिकं वक्तव्यं न प्राप्तम्। भवद्भ्यः वदामः यत् डंकी इति चलचित्रं २२ दिसम्बर दिनाङ्के प्रदर्शितं भविष्यति। प्रभासस्य चलचित्रं सालार इत्यनेन सह एतत् चलचित्रं बॉक्स ऑफिस-मध्ये संघर्षं कर्तुं गच्छति। अस्मिन् वर्षे एषः अन्तिमः बृहत्तमः चलचित्रसङ्घर्षः इति मन्यते। अधुना चलचित्रसङ्घर्षस्य कारणेन उभौ अपि वार्तासु सन्ति।

नागालैण्ड-प्रदेशस्य नागा-विरासत-ग्रामे (हेरिटेज विलेज) 'किसामा' इत्यत्र हॉर्नबिल-महोत्सवस्य शुभारम्भः

हिमसंस्कृतवार्ता:- नरेशमलोटिया। पूर्वोत्तरराज्यस्य नागालैण्ड-राज्यस्य महत्त्वपूर्णस्य हॉर्नबिल-महोत्सवस्य २४ तमे संस्करणस्य आरम्भः विगत-सायंकाले नागा-विरासत-ग्रामे 'किसामा' इत्यत्र अभवत्। अस्मिन् वर्षे उत्सवस्य भागीदारदेशाः अमेरिका, जर्मनी, कोलम्बिया च सन्ति, असमप्रदेशः च भागीदारराज्यम् अस्ति। भारते संयुक्तराज्यस्य राजदूतः एरिक गार्सेटी, भारते ब्रिटिश-उच्चायुक्तः राजदूतः एलेक्स एलिसः, भारते कोलम्बिया-देशस्य राजदूतः डॉ. विक्टर एचेवेरी जरामिलो, जर्मनी-महावाणिज्यदूतः कोलकाता बारबरा वोसः इत्यादयः अतिथिरूपेण सम्मिलिताः। विविधतायाम् एकतायाः भावनाम् आनन्दयन् दशदिवसीयः उत्सवः नागालैण्ड-प्रदेशस्य सर्वेषां जनजातीनां कलाकारानां सांस्कृतिक-पारम्परिक-प्रदर्शनानां साक्षी एकस्मिन् मञ्चे भविष्यति।

योगेन आरोग्यस्य तथा आध्यात्मिक्याः चेतनायाः विकासो भवति- कुलपतिः आचार्यः मेननः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. दिनेश चौबे, उज्जयिनी

उज्जयिनीस्थस्य महर्षिपाणिनि संस्कृत-वैदिक-विश्वविद्यालयस्य योगविभागेन आयोजितस्याः सप्तदिवसीयाः निःशुल्कयोगचिकित्साकार्यशालायाः समापनं विश्वविद्यालयस्य योगेश्वरश्रीकृष्णभवनस्य सभागारे पूर्वाह्णे एकादशवादने अभूत्। कार्यक्रमस्य शुभारम्भः वाग्देव्यः सरस्वत्याः पूजनेन वैदिकमंगलाचरणेन च जातः तदनु विश्वविद्यालयस्य छात्रैः कुलगानं प्रस्तुतम्। मुख्यवक्त्ररूपेण वरिष्ठयोगविशेषज्ञेन रमेश बी. झामहोदयेन योगचिकित्सायाः प्रभावस्य विषये विस्तारेण सूचितं महोदयेन योगाभ्यासचिकित्सा पद्धतया निरोगीजीवनस्य सूत्राणि उद्घाटितानि योगानुरूपम् आसनानाम् अभ्यासेन चित्तं शुद्धं भवति अतः जीवनशैल्याम् अनिवार्यरूपेण योगं योजनीयम्। कार्यशालायाः अनुभवस्य विषये योगविभागस्य छात्रा मेघाचंदेल, दर्शनापाटीदार च स्व अनुभवम् श्रावितवत्यौ कार्यक्रमस्य अध्यक्षः विश्वविद्यालयस्य माननीयकुलपतिः आचार्यविजय कुमारसीजीवर्यः आसीत्। महोदयेन उक्तं यत् योगाभ्यासेन सह नैतिकमूल्यानां समायोजनेन योगाभ्यासस्य प्रभावः तीव्रगत्या भवति। साधकस्य सम्पूर्णस्य व्यक्तित्वस्य विकासो जायते। कार्यक्रमस्य संयोजनं योगविभागाध्यक्षा डॉ. पूजा उपाध्यायमहोदया संचालनं ईशापाटीदार, प्रतिवेदनं तनिषा शर्मा आभारप्रदर्शनञ्च डॉ. वरुण आहूजा कृतवान्। कार्यक्रमे वास्तुविभागाध्यक्षः डॉ. शुभमशर्मा, व्याकरणविभागाध्यक्षः डॉ. अखिलेशकुमारद्विवेदी प्राध्यापकाः छात्र-शोधच्छात्राः अन्ये च उपस्थिताः आसन्।

हिमाचलप्रदेशे १४० कोटिरूप्यकाणां व्ययेन १६ उद्योगाः स्थापिताः भविष्यन्ति, १२०० जनाः प्राप्स्यन्ति जीविकाम्

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला।

प्रायः १४० कोटिरूप्यकाणां व्ययेन हिमाचलप्रदेशे १६ उद्योगाः स्थापिताः भविष्यन्ति। राज्यस्य एकलवातायन-अनुमोदन-निरीक्षण-प्राधिकरण-उपसमित्या एतेषां परियोजनानां स्थापनायाः अनुमोदनं कृतम् अस्ति। १० कोटिरूप्यकात् न्यूनं निवेशं कुर्वन्तः उद्योगानाम् अनुमोदनार्थं प्राधिकरणस्य उपसमितिः निर्मितः अस्ति। येषु उद्योगेषु अनुमोदनं कृतम् अस्ति तेषु फार्मा, चिकित्सासाधनम्, गत्ता उद्योगः, इस्पात-लोह-सम्बद्धाः उद्योगाः सन्ति। उद्योगविभागस्य निदेशकः राकेशप्रजापतिः अवदत् यत् एतेषां उद्योगानां स्थापनया सह १२०० तः अधिकाः जनाः जीविकां प्राप्स्यन्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः अध्यक्षतायां एतासां परियोजनानां अन्तिमानुमोदनं एकलवातायनसभायां दीयते।

हिमाचलेन प्रतिष्ठित-पुरस्कारद्वयं प्राप्तम्

हिमाचलप्रदेशस्य राज्यसर्वकारेण अद्यैव लेहे डिजिटलपरिवर्तनसम्मेलनस्य १२ तमे संस्करणे प्रतिष्ठितपुरस्कारद्वयं प्राप्तम्। राज्यस्य पक्षतः सचिवः (डिजिटल प्रौद्योगिकी तथा प्रशासनम्) मुख्यमन्त्रिणः सचिवः डॉ. अभिषेक जैन इत्येतौ द्वौ पुरस्कारौ प्राप्तवान्। प्रशासनस्य लोकसेवानां च उन्नयनार्थं वितरणार्थं च डिजिटलप्रौद्योगिकीनां उपयोगं सुनिश्चित्य राज्यस्य प्रतिबद्धतां दृष्ट्वा राज्याय एते पुरस्काराः प्रदत्ताः। डिजिटल प्रौद्योगिक्याः शासनविभागे (डीटीएण्डजी) मुख्यमन्त्री सेवा संकल्प हेल्पलाइन-११०० तथा हिम् परिवार परियोजनायाः सफलकार्यन्वयनार्थं एषः पुरस्कारः दत्तः।

राष्ट्रीय-प्रदूषण-नियन्त्रण-दिवसः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. नरेन्द्रराणा सिरमौरः

राष्ट्रीय-प्रदूषण-नियन्त्रण-दिवसः दिसम्बरमासस्य द्वितीये दिनाङ्के १९८४ तमे वर्षे भोपाल-गैस-दुःखदघटनायां प्राणान् त्यक्तवतां जनानां स्मृतौ आचर्यते। अस्य दिवसस्य उद्देश्यं प्रदूषितजलेन, भूमिना, वायुना च मृत्योः विषये जागरूकताम् आनेतुं वर्तते। अपि च “भोपाल-गैस-त्रासदी” इत्यादीनाम् औद्योगिक-आपदानां कथं परिहारः करणीयः इति विषयेऽपि चर्चा क्रियते। वस्तुतः पर्यावरणप्रदूषणं जीवनस्य गुणवत्तां स्वास्थ्यं च प्रभावितं करोति। प्रदूषणं विश्वस्य सम्मुखे महती समस्या अस्ति। भारतस्य राष्ट्रिय-स्वास्थ्य-सूचकांकम् इत्यस्यानुसारं प्रतिवर्षं विश्वे प्रायः ७० लक्षजनाः वायुप्रदूषणस्य कारणेन म्रियन्ते। वयं प्रदूषणं परिभाषयितुं शक्नुमः यत् कोऽपि पदार्थः पर्यावरणस्य योजनं भवति, भवेत् सः ठोसः, द्रवः, वायुः अथवा ऊर्जायाः किमपि रूपं यथा तापः, शब्दः इत्यादयः सन्ति। विस्फोटकानां विस्फोटः, कार्बन-उत्सर्जनम्, उद्योगानां माध्यमेन वायोः निस्सरणम् इत्यादयः विविधाः कारकाः प्रदूषणस्य उत्तरदायिनः भवन्ति। अधुना प्रदूषणस्य समस्या दिने दिने वर्धमाना अस्ति। सर्वकारस्य, अपि च जनानां कर्तव्यं प्रदूषणस्तरं न्यूनीकर्तुं वर्तते। प्रदूषणं नियन्त्रयितुं अस्माभिः विचाराः योजनाः च कर्तव्याः। अतः प्रदूषणं नियन्त्रयितुं केवलं सर्वकारस्य दायित्वं नास्ति, अस्माभिः अपि तस्मिन् भागं गृहीत्वा पर्यावरणं स्वच्छं कृत्वा रोगमुक्तं स्थातव्यम्।

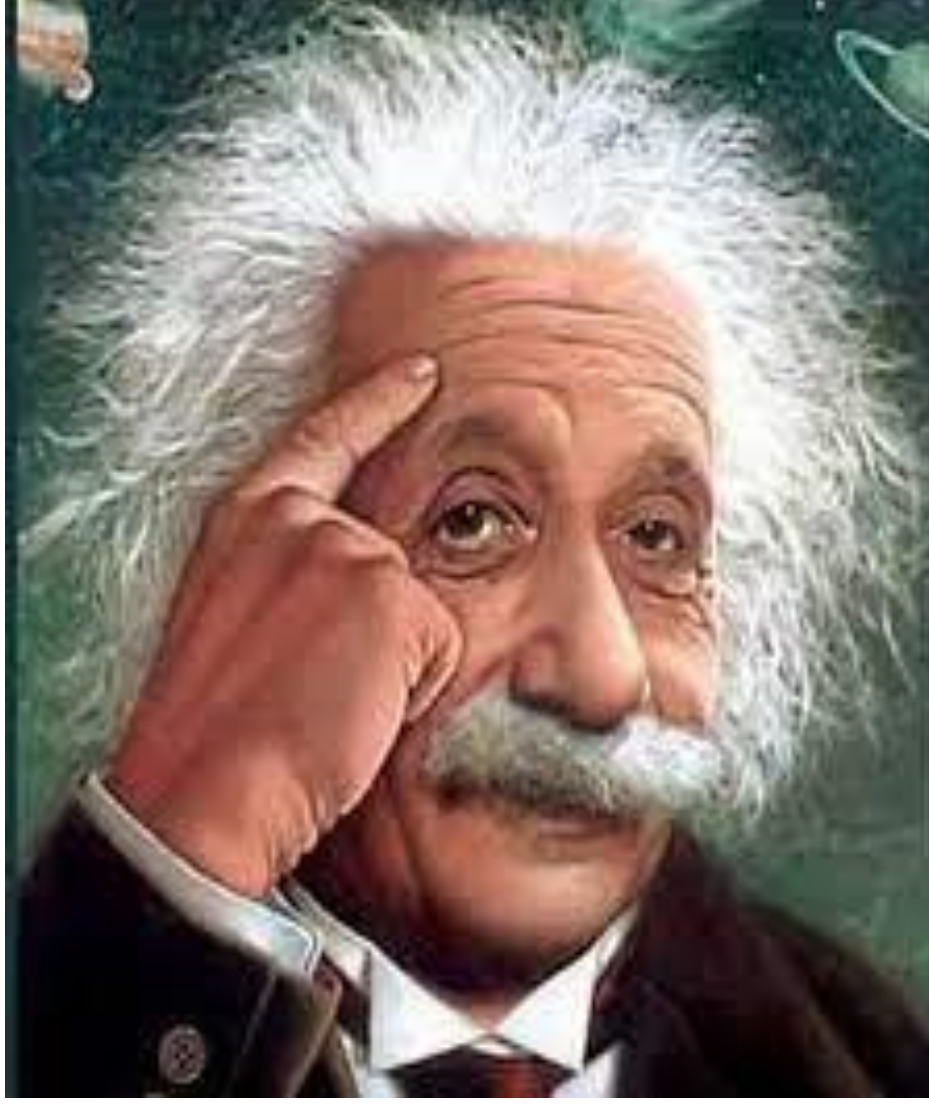
महाभारत कथा-अर्जुनेन तपस्या माध्यमेन दिव्यास्त्रप्राप्तिः

हिमसंस्कृतवार्ता:
दिलीपः, संस्कृतशिक्षकः
शिक्षाविभागः हि.प्र.

महर्षेः व्यासस्य उपदेशानन्तरं अर्जुनः कैलाशं प्राप्तवान् । मार्गे स पश्यति यत् जटायुक्तः एकः वृद्धः तपस्वी इव उपविष्टोऽस्ति । सः तपस्वी अर्जुनं प्रति अवदत् यत् एतत् तपस्यस्थानम् अस्ति, अतः अत्र कोऽपि शस्त्रं गृहीत्वा न आगच्छति । अर्जुनः विनयेन उक्तवान् श्रीमन् ! अहं क्षत्रियः अस्मि , क्षम्यतां माम् अहं अनभिज्ञोऽऽसम् । सः तपस्वी अपि तपस्वीरूपेण देवराज इन्द्रः आसीत् अतः सः अर्जुनं वरं याचयितुम् अपृच्छत् । अर्जुनः इन्द्रात् दिव्यं शस्त्रं याचितवान् । इन्द्रः अवदत् यत् प्रथमं तु तुभ्यं भगवद्शङ्करात् पाशुपत् अस्त्रं प्राप्नुयात्, ततः अन्ये देवाः अपि भवन्तं दिव्यास्त्राणि दास्यन्ति । अर्जुनेन तपस्या प्रारब्धा ; तपस्याकुर्वन् पञ्च मासाः अपि व्यतीताः । एकदा अर्जुनः वने इतस्ततः परिभ्रमन् आसीत् तदैव तेन वने एकं वन्यशूकरं दृष्टम् । अर्जुनः वराहस्य उपरि बाणं प्रहर्तुं चिन्तयन् एव आसीत् तस्मिन्नेव क्षणे सः पश्यति यत् एकः व्याधः अपि वराहस्य उपरि चापसाधितं शरप्रहारं कर्तुं सज्जः अस्ति । तयोः उभयोः बाणौ युगपदेव वराहं प्रहतवन्तौ । अर्जुनः व्याधं अवदत् - भो मूर्ख किमिदम् ? चेत् यदा मया तस्य वराहस्योपरि बाणः प्रक्षिप्तः, तर्हि त्वया किमर्थं तस्योपरि शरप्रहारं कृतम् । हसन् व्याधः अवदत् यत् मया तु भवत् पूर्वमेव तं लक्ष्यं कृतमासीत् अतः त्वमपि कथय त्वया कथं प्रहारं कृतम् । अर्जुनः लुब्धकं प्रति क्रुद्धः सन् लुब्धकं हन्तुं शरप्रहारं कृतवान् । किन्तु अर्जुनस्य बाण-प्रहारस्य व्याधस्योपरि कोऽपि प्रभावः नासीत् । क्रोधाविष्टः अर्जुनः धनुः क्षिप्य खड्गेन आक्रमणं कृतवान्, परन्तु खड्गः अपि तस्य शरीरे प्रहारं कृत्वा भग्नः अभवत् । तदनन्तरं अर्जुनः लुब्धकेन सह मल्लयुद्धं कर्तुं आरब्धवान्, परन्तु श्रान्तः भूत्वा सः अचेतनः अभवत् । चेतनायां आगते सति अर्जुनः चिन्तयति यत् प्रथमं इष्टदेवस्य पूजनं कृत्वा लुब्धकेन सह युद्धं कर्तव्यम् । लुब्धकः अर्जुनम् प्रति अपि अवदत् - शोभनम् शोभनम् , निज इष्टं सम्पूज्य बलं वर्धयतु । अर्जुनः पूजां कृत्वा यदा शिवमूर्तिमुपरि मालार्पणम् करोति तदा सः पश्यति यत् सैव पुष्पमाला तस्य व्याधस्य कण्ठे सुशोभिता आसीत् । भगवद् शङ्करः एव व्याधरूपे तत्र स्थितः आसीत् इति शीघ्रमेव अवगत्य अर्जुनः तस्य चरणौ अलुठत् । शङ्करः प्रसन्नः भूत्वा अर्जुनाय पाशुपतास्त्रं दत्त्वा मनुष्येषु तस्य प्रयोगः निषिद्धः भविष्यति इति अवदत् । अनेनैव प्रकारेण अर्जुनेन अन्यान्यपि बहूनि अस्त्र-शास्त्राणि अनेकैः देवगणैः साकं प्राप्तानि ।

सत्संगतेः प्रभावः

अनुदितम्- डॉ कमलकान्तगौतमः

हिमसंस्कृतवार्ता:

आइंस्टाइनस्य चालकः एकस्मिन् दिने आइंस्टाइनं प्रति अवदत्- "महोदय!, भवता प्रत्येकं सभायां यत् भाषणं दत्तं तत् मया कण्ठस्थं कृतम्।" आइंस्टाइनः आश्चर्यचकितः अभवत्! तदा सः अवदत्, "सम्यक्, अहं यत्र अग्रिमसभां गच्छामि, ते मां न जानन्ति, भवान् मम स्थाने भाषणं ददातु, अहं भवतः चालकः भविष्यामि।" अपरदिने सभायां अपि तथैव अभवत्, सः चालकः मञ्चे आरुह्य आइंस्टाइन इव भाषणं दातुं आरब्धवान्। प्रेक्षकाः उच्चैः ताडनं कृतवन्तः। ततः ते चालकः एव आइंस्टाइनः इति चिन्तयित्वा कारयानस्य समीपम् आगतवन्तः। तदा एकः प्राध्यापकः चालकं पृष्ठवान्, "महोदय!, भवान् तत्सम्बद्धं किं उक्तवान्, पुनः संक्षेपेण व्याख्यास्यसि वा?" वास्तविकः आइंस्टाइनः महत्-सङ्कटं अन्वभवत्!! अस्मिन् समये चालकस्य रहस्यं प्रकटितं भविष्यति। परन्तु चालकस्य उत्तरं श्रुत्वा सः आश्चर्यचकितः अभवत्। चालकः प्रत्युवाच- "किं भवतः मनसि एतादृशः सरलः विषयः न आगतः? मम चालकं पृच्छतु सः भवन्तं व्याख्यास्यति"। शिक्षा-"यदि त्वं बुद्धिमत्जनैः सह विचरसि तर्हि त्वं अपि बुद्धिमान् भविष्यसि अपि च यदि त्वं सर्वदा मूर्खैः सह आलम्बनं करोषि तर्हिः भवतः मानसिकतायाः चिन्तनस्य च स्तरः अपि तेषां सदृशः भविष्यति...!!

गुरुशिष्ययोः

प्रीतिसंवादः

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः नारदोपाध्यायः,

हिमसंस्कृतवार्ता:

कश्चन महाज्ञानी, प्रसिद्धः, अखिलेश्वराचार्यः इति नामधेयः परमगुरुः एकस्मिन् गुरुकुले विद्यार्थिनः प्रति नानाज्ञानविज्ञानादीन् विषयान् नित्यं पाठयति स्म। गुरुदेवस्य सदृच्छा यत् विद्यार्थिनः ज्ञानविज्ञानादिविषयेषु निपुणाः भवन्तु, जीवनलक्ष्यं च प्राप्नुवन्तु इति। गुरुकुले शताधिकाः शिष्याः विराजमानाः आसन्। तेषु गुरोः प्रियतमः शिष्यः विनयनामधेयः अत्यन्तं विनयशीलः, परमजिज्ञासुः च अवर्तत। यथा नाम तथैव व्यवहारः तस्य। सः गुरुं यत्रैव प्राप्नुयात् तत्रैव भूमौ पतित्वा, शरीरं दीर्घकृत्य 'नमो गुरुचरणेभ्यः' इत्युच्चार्य च साष्टाङ्गं प्रणमति स्म। गुरुः तम् उत्थाप्य 'कल्याणमस्तु' इत्युक्त्वा सप्रीति आशिषा अनुगृह्णाति स्म। एवं गुरुशिष्ययोर्मध्ये स्नेहात्मीयता सततं वर्धमाना जाता। तस्मिन् शिष्ये दिने दिने वर्धमानां श्रद्धां, जिज्ञासां च विचार्य एकदा गुरुः तं सूचितवान् 'वत्स! त्वं प्रतिदिनं सायम् अर्धहोरात्मककालं यावत् मया सह मिल, आवयोः संवादः भवेत्' इति। 'अस्तु गुरुदेव' इत्युक्त्वा सः ततः पाठार्थं गतः। तत्कथनानुसारं प्रतिदिनं निर्दिष्टसमये शिष्यः गुरुम् उपगम्य गुरोः पुरतः सश्रद्धं जिज्ञासाः उपस्थापयति स्म, गुरुश्च सप्रीति उपयुक्तेन उत्तरेण तं समाश्वसति स्म। इत्येवं तयोर्मध्ये मासात्मकः संवादः प्राचलत् येन च गुरुः अतीव प्रसन्नतां गतः एवञ्च शिष्यः कृतकृत्यः अभवत्।

सायङ्काले यथासमयं गुरुकुटीरं प्रति समागत्य शिष्यः गुरुं साष्टाङ्गं प्राणमत्- 'वन्दे गुरुचरणान्' इत्युक्त्वा गुरुरपि तं प्रति 'चिरञ्जीवी भव' इति उक्तवान्।

गुरुः- उपविश, का अद्यतनी जिज्ञासा तव? वद।

शिष्यः- आम्, गुरुदेव! एका जिज्ञासा मां बाधमाना अस्ति। एताभ्यां चक्षुर्भ्यां परितः यद् यद् दृश्यमानं वर्तते तद् वस्तुतः किं, कस्माच्च आगतम् एतत् सर्वम् इति।

गुरुः- अस्तु, सम्यक् प्रश्नः तव। त्वयि भक्तिलक्षणं स्फुटम् अवलोक्यते। आम्, एतत् दृश्यमानं सर्वं जडात्मकं वस्तु स्यात्, यच्च जगत् इति नाम्ना ज्ञायते। एतत् अत्यन्तं विशालं, नित्यं परिवर्तनशीलं च अस्ति। एकया परमशक्त्या इदम् अहर्निशं परिचालितम् अस्ति।

शिष्यः- का सा परमशक्तिः गुरुदेव?

गुरुः- सा दिव्यशक्तिः अत्यन्तं महती वर्तते, या च प्रकृतिः नाम्ना ज्ञायते। एषा परमशक्तिः हि एतद् अखिलं जगत् निरन्तरं परिचालयति। एतस्याः विविधानि नामानि सन्ति। केचन एतां 'महामाया' इति वदन्ति, केचन च दुर्गा, राधा, सरस्वती, महाकाली, महालक्ष्मीः इत्यादिविधैः नामभिः ताम् अवगच्छेयुः।

शिष्यः- सा दिव्यशक्तिः कुतः आगता गुरुदेव?

गुरुः- आम्, सम्यक् प्रश्नः तव। तस्याः शक्त्याः अपि परमः आधारः वर्तते। सः आधारः हि 'परमात्मा', 'परमेश्वरः' वा इति नाम्ना अभिधीयते। सः आकारभूतः, निराकारभूतः इत्यादिषु अथवा सर्वेषु रूपेषु स्थितः, सर्वशक्तिमान्, सर्वसमर्थः, सर्वगुणसम्पन्नः, निर्गुणः वा एकः अनिर्वचनीयः परमसत्तारूपः वर्तते। यस्य च निर्देशानुसारं, यस्य वा अध्यक्षतायां सा महाशक्तिः जगतः सृष्टि- स्थिति-संहारादिकार्यं करोतीति। अस्तु, वत्स पुनर्मिलाम।

शिष्यः- आम् गुरुदेवः! प्रणम्यन्ते। (क्रमशः)

चमनस्य तीक्ष्णकन्दुकक्षेपणेन स्पार्टन बॉयज दलं चमाकड़ी पुलदलं 12 धावनांकैः पराजितम्, चमन शर्मा चयनितः स्पर्धापुरुषः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कामेश्वर शर्मा

सोलन जनपदस्य अर्की स्थिते अर्जुन खेल का मैदान इति क्रीडांगणे पूर्व विधायक स्वर्गीय श्री धर्मपाल मैमोरियल क्रिकेट प्रतियोगितायाः तृतीये चक्रे गत दिवसे स्पार्टन बॉयज दलेन चमाकड़ी पुल एतत् दलं 12 धावनांकैः पराजित्य तथा चतुर्थे चक्रे प्रवेशः कृतः। टॉसमिति विजित्य स्पार्टन ब्यायज दलेन फलकक्रीडा चयनिता। चमन ठाकुरः 20, दीपू 13, तरुणः 11, नरेशः अविजित 10 * इत्येतेषां साहाय्येन स्पार्टन ब्यायज दलेन 12 कन्दुकक्षेपेषु 5 स्तोभानौ 77 धावनांकाः अर्जिताः। लक्ष्यप्राप्तिक्रमे चमाकड़ी पुल दलस्य प्रारम्भः सुदृढः अभवत्। आरम्भिक 7 कन्दुकक्षेपेषु चमाकड़ी पुल इति दलेन बिना स्तोभं हानौ 51 धावनांकाः अर्जिताः। परञ्च तत्पश्चात् चमन शर्मा तथा हेमन्तः तीक्ष्ण कन्दुकक्षेपणं कृतवन्तौ। 12 कन्दुकक्षेपेषु 8 स्तोभानौ एतेन दलेन मात्र 65 धावनांकाः एव अर्जिताः। स्पार्टन बॉयज पक्षतः चमन शर्मा 5, मुकेशः हेमन्तः च 1-1 स्तोभं गृहीतवन्तः। स्वकीयोत्तम प्रदर्शनाय चमन शर्मा स्पर्धापुरुषः चयनितः। चतुर्थे चक्रस्य स्पर्धा श्वः भविष्यति।

